

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

..... napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat
Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2022. évi beszámolójának és
2023. évi munkatervének jóváhagyására

Győr, 2023. március 8.

Előterjesztő:

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Az előterjesztést látta:

Dr. Pergel Elza
alpolgármester

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási, Kulturális, Sport és Turisztikai Bizottság

Meghívásra javasolt: Bagi Zoltán Péter, Győr Megyei Jogú Város Levéltárának igazgatója

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Kulturális Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat

Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2022. évi beszámolójának és 2023. évi munkatervének jóváhagyására

Tisztelt Közgyűlés!

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 116. §-a az önkormányzati levéltárak éves beszámolójának és munkatervének jóváhagyását a Közgyűlés át nem ruházható feladatkörébe utalja.

Győr Megyei Jogú Város Levéltára jogszabályi kötelezettségének eleget téve elkészítette és az irányítói jogkör gyakorlójának jóváhagyásra benyújtotta 2022. évi munkabeszámolóját és 2023. évi munkatervét, mely dokumentumokat a fenntartónak – a Közgyűlés elfogadó határozatával együtt – meg kell küldenie a Magyar Nemzeti Levéltár vezető szakfelügyelőjének.

Az intézmény szakmai tevékenységét a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényben előírt kötelezettségeinek megfelelően végzi, melyet az éves szakfelügyeleti vizsgálatok jegyzőkönyvei is tanúsítanak.

A mintegy 3 600 iratfolyómétert kitevő levéltári állományt magániratok, közokiratok és városépítészeti dokumentumok alkotják, gyűjtési körébe tartoznak továbbá a törvényekben előírt azon iratanyagok (munkajogi és tulajdonjogi iratok, bizonyítványok stb.), melyek hivatalos eljárásban felhasználhatók, és melyekről a levéltár hiteles igazolásokat, másolatot adhat ki.

A költségvetési szerv „hatósági”, közéleti, állampolgári szolgáltató, tudományos kutató, ismeretterjesztő és kiadói feladatkört egyaránt betölt, természetes és jogi személyek számára biztosítja mindazon közszolgáltatásokat, melyek az állomány gyűjtése, megőrzése, állományvédelme, feldolgozása, kutathatóvá tétele és kutatása, valamint selejtezése jelentenek.

Az intézmény 2022. évi tevékenysége során továbbra is együttműködött a város iratképző szerveivel, segítette a szabályszerű és szakszerű irattározásuk gyakorlatának kialakítását, illetve továbbra is segítette az Önkormányzat közigazgatási munkáját.

Míg a 2020. és 2021. évben az intézmény működési kereteit a járványügyi korlátozások, addig a 2022. évben az energiaárak drasztikus emelkedése határozta meg. A felmerülő nehézségek ellenére a Levéltár igyekezett mind a közigazgatásban, mind a közművelődésben, mind pedig tudományos téren a korábbi években megszokott színvonalú szolgáltatást nyújtani.

A Levéltár a 2022. évben is csatlakozott a szokásos nagyrendezvényekhez, mint az Ünnepi Könyvhét, a Múzeumok Éjszakája, a Könyvszalon, továbbá társintézményekkel karöltve közreműködött a szakmai előadásokban bővelkedő Levéltári Nap szervezésében. A

hagyományos közművelődési programokon túlmenően az érdeklődők a Levéltár által szervezett „Győr még létező vagy már eltűnt építészeti emlékeit bemutató városnéző túrákon” is részt vehettek.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy Győr Megyei Jogú Város Levéltárának 2022. évi beszámolóját és 2023. évi munkatervét az 1. számú melléklet szerinti tartalommal az alábbi Határozati javaslatban foglaltak szerint szíveskedjen jóváhagyni.

Határozati javaslat

1./ Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az irányítói jogkörébe tartozó és fenntartásában működő Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2022. évi beszámolóját és 2023. évi munkatervét az 1. számú mellékletben foglaltak szerint jóváhagyja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Győr, 2023. március 8.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

✉ 9022 Győr, Rákóczi Ferenc út 1. 9001 Pf: 648 ☎: 96/ 312-288, 518-742 ☎ /fax:518-742
E-mail: leveltar.gyor@gmail.com * honlap: www.vleveltar.gyor.hu
Műszaki részleg: 9024 Győr, Külső Baross Gábor út 61-63. ☎ /fax:423-654

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS LEVÉLTÁRÁNAK 2022. ÉVI MUNKABESZÁMOLÓJA

Míg a 2020. és a 2021. esztendőt a Covid-19 vírus miatti pandémia, addig a 2022. évet az elszabaduló rezsiárak határozták meg. Felmerülő nehézségek ellenére Levéltárunk igyekezett mind a közigazgatásban, mind a közművelődésben, mind pedig tudományos téren a korábbi években megszokott színvonalú szolgáltatást nyújtani.

* * *

Győr Megyei Jogú Város Levéltárának 2022. évi költségvetése 66.049.836 Ft volt, a kapott pótelőirányzatoknak köszönhetően a módosított előirányzat összege 162.912.082 Ft, ennek teljesítése 80%-ban, vagyis 130.980.889 Ft-ban valósult meg. A teljesített személyi juttatás összege 57.783.424 Ft, a munkaadót terhelő járulék 7.126.119 Ft, a dologi és egyéb kiadások értéke 63.083.746 Ft, a beruházások eredménye 2.987.600 Ft.

A Levéltár Rákóczi Ferenc utcai főépületében az alábbi munkálatok valósultak meg:

1. Belső udvarhoz tartozó pincerészben található pincelépcső teljeskörű cseréje összesen bruttó 2.095.500 Ft értékben.

A Levéltár Baross Gábor utcai fióklevéltárában az alábbi munkálatok valósultak meg:

1. A 2021. évből maradt maradványpénzeinkből 6db A0-ás 6 fiókos térképtároló szekrényt szereztünk be összesen 2.717.800 Ft összegben.

A Levéltár a minden évben megjelenő Győri Tanulmányok soros kötetét az emelkedő rezsiköltségek miatt 2022-ben nem tudta megjelentetni. Ennek pótlására szponzorokat kerestünk. Támogatásukkal tervezzük megjelentetni az elmaradt kötetet.

Levéltárunk az EMMI pályázatán 2.350.000 Ft támogatást kaptunk adatbázis építésre és a *Győri céhes kiváltságlevelek a 16-18. századból* II. kötetének kiadását megelőző tudományos munkák elvégzésére.

A Nemzeti Kulturális Alap pályázatán elnyert 300.000 Ft támogatásból 2022. szeptember 22-én *Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc győri eseményei* című konferenciát rendeztük meg.

Szintén a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán elnyert 990.150 Ft támogatásból tervezzük megjelentetni a *Győri céhes kiváltságlevelek a 16-18. századból* II. kötetét.

A TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2020-01588 sz. projekt keretén belül Intézményünk tizenöt, Győr még létező, illetve már eltűnt építészeti emlékeit bemutató városnéző túrát szervezett, amely lebonyolításával a *Gyere Győrbe* csapata vett részt. Ezzel a rendezvénysorozattal egyrészt több száz érdeklődőnek tudtuk megmutatni rejtett értékeinket. Másrészt a túrák befejeztével sikeresen le is zártuk a projektet.

Továbbá megrendezésre és lebonyolításra került a XXIV. Győri és a X. Kisalföldi Levéltári Nap, amelyen a Levéltár ez alkalommal is részt vett.

Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2022. évi bevételi terve 100%-ban megvalósult az előzetes bevételi tervek szerint, amely 150.000 Ft volt. Intézményünk részt vett a Győri Könyvhét, a rendezvényeken, amelyekből bevétele keletkezett. A bevételek részét képezték még a bérleti bevételi díjak, valamint az egyéb kiadványok értékesítéséből származó összegek is. A Levéltár 2022. évi összbevétele 152.509 Ft volt.

I. Technikai fejlesztés, levéltári iratok elhelyezése

A levéltár technikai fejlesztésére a 2021.évből maradt pénzmaradványból került sor. Ennek keretében vásároltunk hat darab A0-ás hat fiókos térképtároló szekrényt. Terveztük raktár bővítés miatt új állványok beszerzését is. Erre azonban nem volt lehetőség.

A Levéltár a 2021. évben a műszaki telephelyén új raktarakat, helyiségeket kapott, összesen 124 m² bővült az úgynevezett Műszaki Fióklevéltárunk területe. Ezen terület rendbetételét

kiemelt fontosságú feladatnak tekintettük, de sajnos végül nem került rá sor.

II. Személyi ellátottság, vezetés, munkaszervezés

A Levéltár 2020-ig jelentős létszámbővítésen esett át. Ezzel számos feladat megvalósítása vált lehetővé. Mind a központi, mind a fióklevéltár erősödött ezáltal. A fő cél, hogy az egyre növekvő feladatok, közigazgatási teendők a korábbi magas színvonalon továbbra is megvalósuljanak, lehetővé válják a részben nyugállományba vonuló kollégák pótlása, helyettesítése. A jogszabályi háttér 2020. évi átalakítása nem minden tekintetben volt kedvező, gondolunk itt a korábban bejáratott közalkalmazotti viszony elvesztésére és számos vívmány megszűnésére ennek következtében.

A levéltár tevékenységében az elmúlt időszakban a státuszfejlesztésekkel és azok betöltésével elsősorban intézményünk tudományos tevékenységét alapoztuk meg, és ennek fényében hoztuk meg döntéseinket. Az emelkedő rezsiárak miatt azonban 2022 elején a Bana József igazgató úr nyugdíjba vonulásával felszabadult nem tudtuk betölteni, mivel a hozzá tartozó bérkeretet vissza kellett adnunk a költségvetésünkből a fenntartónak.

A rezsiárak miatt a Levéltárban folyó ügyfélszolgálati munka zavartalan folyt, illetve folyik. A jogszabályi környezet megváltozásával a korábban hiteles másolatokra megszabott illetékek megszűntek, emiatt a Levéltár ezeket bárki számára ingyen tudja biztosítani. Továbbra is fő célunk, hogy mind a központi épületben, mind a külső telephelyen az ügyfélszolgálat zavartalanul működjön, de a személyes megjelenés helyett a telefonos, illetve e-mailes ügyintézését támogatjuk. A kutatószolgálatnál a rezsiárak miatt 2022 őszén korlátozások bevezetésére volt szükség.

III. A gyűjtőterület felügyelete

A járvány okozta helyzet miatt itt csak a kifejezetten szükséges feladatok elvégzésére fókuszáltunk. Ez az időszak a gyűjtőterületünkhöz tartozó intézmények, szervek esetében is annyiban volt kedvező, hogy a bezártság miatt többen elvégezték az évek óta húzódó iratselejtezéseket, irattári rendezéseket. Ezért gyakran fordultak hozzánk segítségért. Természetese a levéltár ezeket a feladatokat kiemelten kezelte a múlt esztendőben is, és minden esetben megadta a szükséges támogatást.

Köztudott az is, hogy számos területen jelentős változások, átalakítások mennek végbe, és ennek során a korábbi iratok megőrzése is alkalmanként kétségessé vált. A levéltár a fennálló jogszabályok figyelembevételével továbbra sem törekedett arra, hogy az értékhatár alatti szervek esetén a gyűjtőterületi felügyelet egy ponton átalakuljon szükségtelen iratátvétellé. Az elmúlt időszak államosítási törekvései miatt a levéltár alá tartozó intézmények köre, különösen utalva itt a jogbiztosító szerepet betöltő szervekre, jelentősen csökkent, így ezek az intézmények kikerültek a hatókörünkből és az államosított (egykori megyei) levéltári hálózat lett esetükben a kedvezményezett.

Továbbra is kiemelten ellenőriztük azokat az iratképzőket, amelyek megmaradtak a városnál. Elsősorban az ott őrzött olyan anyagok megtekintésére koncentráltunk, amelyek a jelenlegi jogszabályok értelmében elvileg már a levéltár őrzetében kellett volna, hogy legyenek. Természetesen itt csak ellenőrzésről és nem iratátvételtől lehetett szó.

A levéltárhoz beérkező intézményi irattári és selejtezési tervek átvizsgálása után megtettük a javaslatainkat. Sok a már elavult, hatályukat veszített jogszabályokon alapuló mintaterv, melyek felülvizsgálatra, korszerűsítésre szorultak. Miután néhány ilyen irattári terv egyébként sem a valóságot tartalmazta, kezdeményeztük, hogy az érintett intézmények hozzák összhangba irattári tevékenységüket az általuk folytatott gyakorlattal¹.

IV. Anyaggyarapodás, állományvédelem

Levéltárunk a 2022. évből-es költségvetési évből az önkormányzattól iratokat vett át. Mintegy 3 kötet folyóméter terjedelemben a részönkormányzatok 1999 és 2015 között keletkezett jegyzőkönyveit. Emellett Levéltárunk kezelésébe került több évtizednyi lappangást követően az úgynevezett Wurda-napló és Szabó György győri nyomdász levelezése az emigrációból.

A Külső Baross úti telephelyen az év során további raktárak átvételére került sor. Az idei év feladata lett, hogy ezek felújítása, beillesztése levéltárunk rendszerébe részben megtörténjen. Erre – mint már említettem – anyagi okok miatt nem kerülhetett sor.

A levéltár a múzeummal közösen már korábban is jelentős iratrestaurálási tevékenységet folytatott, amelyet részben pályázati úton elnyert összegekből biztosítottunk. Ezt a

---

¹ Ellenőrzéseink kifejezetten segítő és támogató szándékúak voltak, melyek során kiemelten kezeltük a város kezelésében lévő ipari intézményeket (közüzemek).

tevékenységet 2022-ben is folytattuk. Összesen újabb 11 kötet restaurálására került sor.

Az anyagvédelem szigorú előírásaira való tekintettel a levéltár az iratokat mindenkor savmentes dobozokban igyekszik elhelyezni. Nem csak az új anyagok átadozása fontos, de a régi, már ugyancsak károsodott és nem savmentes dobozok leselejtezése, kiváltása is cél, melyet folyamatosan végzünk. Így 2022-ben is sor került erre.

Az állományvédelmi előírások betartása a központi épületben is szükséges. Rendelkezünk ugyan a fűtés szabályozásának eszközével, ám légkondicionáló berendezés itt sincs. Az alagsori helyiségek esetében magas a páratartalom, amit csökkenteni kell. Mivel a legértékesebb iratok itt találhatóak, így a légkondicionáló berendezés kiépítése e helyen élvez elsőbbséget. Erre ebben az évben sem kerülhetett sor.

Állományvédelmi szempontból fontos előrelépésnek tekinthetjük, hogy megindult a levéltári anyagaink digitalizálása. A 2022. esztendőben 5 fondunkat teljesen, egyet pedig részlegesen sikerült ilyen módon feldolgozni. Ennek keretében 14.031 felvétel készült, amely 1,7 terrabyte.

V. Iratrendezés

A központi épületben a város legrégebbi iratainak többsége még az ún. régi típusú, nem savmentes dobozokban van elhelyezve, ezek átadozása folyamatos. Az önkormányzattól átvett iratok kb. egyharmada még szintén a hagyományos dosszié rendszerű mintaállványozásnak megfelelően volt és van kezelve.

A Műszaki Fióklevéltárba frissen bekerült műszaki dokumentációk mintaállványozása megtörtént és az iratátvétel során a számítógépes nyilvántartás is átkerült intézményünkbe. Emellett sikerült 314 doboznyi (37,68 ifm) iratanyag esetében a középszintű rendezettségi fokot a legmagasabbra, darabszintűre emelni.

VI. Iratselejtezés

Levéltárunk iratselejtezést nem végzett az elmúlt évben. Az ellenőrző rendezések során nem ítélt egyetlen tételt sem kiselejtezendőnek.

VII. Segédletkészítés

A darabszintű rendezés során Excel táblázatba vittük fel azokat az adatokat, amelyek alapján,

illetve segítségével bővebb információkkal tudjuk segíteni a későbbi kutatókat és ügyfeleket.

A levéltár folytatja a műszaki iratok számítógépes feldolgozását a 2005-ben megvásárolt program segítségével. A cél, hogy a munka mielőbbi befejezésével darabszintre rendezzük ezen iratokat.

A levéltár folytatta a 2020-ban elkezdett új számítógépes nyilvántartási rendszer kiépítését. Ez kizárólag a magyarországi városi levéltárakra vonatkozik, amelybe nem tartozik bele Budapest Főváros Levéltára. De – részben pályázati pénzből – kifejezetten ennek a levéltárnak a támogatásával valósítottuk meg ezt a feladatot. Ezzel levéltárunk lényegében csatlakozott az ország többi közlevéltárához, hiszen ennek hiánya már évek óta feltűnő volt. A későbbiek során e nyilvántartás segítségével lehetőség lesz arra is, hogy a statisztikai jelentésekben szereplő adatok ezzel összefüggően kerüljenek az ismétlődő beszámolókbá, munkatervekbe.

VIII. Kutató- és ügyfélszolgálat

A rezsiárak emelkedése miatt levéltárunk átmenetileg korlátozni kényszerült a tudományos kutatás lehetőségét. Ennek legfőbb oka, hogy a kutatótermünkbe kellett a Rákóczi utcai épületünkben az emeleten dolgozó kollégáinkat ideiglenesen „költöztetni”. A felső szintet így tudtuk lezárni és spórolni a fűtéssel. A rend 2023. január 9-vel azonban helyreállhatott. A levéltár a tudományos kutatók kiszolgálása kapcsán előnyben részesítette a város történetével foglalkozó ügyfeleket.

Az ügyfélszolgálat zavartalanul folyt minden nehézség ellenére is, mivel itt a személyes részvétel nem feltétel. Ki kell mondanunk azonban, hogy a levéltárat a napi ügyvitel miatt keresik fel a leggyakrabban (bizonyítvány-másolatok, telekkönyvi végzések, tervrajzok stb.). Az iratok átvétele, annak megőrzése és az abból való szolgáltatás egy olyan nélkülözhetetlen feladat, amelyet a levéltár eleve jobban lát el, mint sok esetben ezen iratok megtermelői és jogutódai.

IX. Kiadványkészítés

A 2022. évnek is azzal a céllal vágtunk neki, hogy megjelentetjük a *Győri Tanulmányokat*. A város tudományos szemléje, amelyet 1973-ban alapított az akkori tanács, és amelyet az elmúlt években a városi levéltár gondoz, az emelkedő rezsiárak miatt nem tudtuk megjelentetni. Azt a tendenciát is érzékeljük, hogy a nyomdai megjelenés helyett egyre inkább az internet világába lesz érdemes a kiadványt „áthelyezni”. Olcsóbb megoldás és az érdeklődők, kutatók is egyszerűbben hozzájuk juthatnak.

Emellett ezek után is igyekszünk a meglévő kiadványainkat az *Ünnepi Könyvhéten és Győri Könyvszalomon* bemutatni és árusítani. Hiszen ezek a nagy nyilvánosság mellett zajló események, amelyeket eddig és ezután is ki kell használnunk. Természetesen kiadványainkat minden alkalommal bemutatjuk és árusítjuk az évente megrendezett Győri Levéltári Napon. Kiaknázva szakmai kapcsolatainkat, alkalmanként egyes kiadványokat bemutatunk a Magyar Nemzeti Levéltárban, Budapest Főváros Levéltárában és a Magyar Történelmi Társulatban is. Időnként a Magyar Levéltárosok Egyesületének vándorgyűlésén, a Megyei és Városi Levéltárak Vezetőinek Tanácsa éves találkozóin is hozzáférhetővé tesszük köteteinket, és így bonyolítjuk le a szakmai kiadványi cseréket is.

Ha saját kiadványunk nem is volt a 2022. évben, ám a Civilek Győrért egyesület gondozásában megjelent két forráskiadvány munkálataiban kollégáink is részt vettek (Ferdinand Graf von Hardegg I. kötet; Egy átballagó vándor).

X. Közművelődés

A 2022. évben is számos vezetést tartottunk a levéltárban. A **TOP-7.1.1-16-H-ESZA2020-01588** pályázat keretén belül 15 alkalommal fogadtuk a levéltárban a Győr még létező vagy már eltűnt építészeti emlékeit bemutató városnéző túrák alkalmával.

Győr MS megyei PVSZ szervezésében összesen 7 alkalommal került sor vezetésre Levéltárunkban, amely gyűjtőpontjába a Lócsei Fehérasszony története állt.

Fogadtuk az ELTE levéltár szakon tanulókat, akik terepgyakorlaton jártak Győrben. Emellett meglátogatta Intézményünket az MCC középiskolásai is.

A társintézményekkel karöltve 2022. október 13-án rendeztük meg a Levéltári Napot, amelyen kollégáink közül egy személy elő is adott.

XI. Szakkönyvtár

Az állománygyarapítási munkát a korábbi gyakorlatnak megfelelően folytattuk. Ennek fedezetét részben a költségvetésünk biztosítottuk, de cserekiadványokkal is bővült az állomány, amelyhez saját megjelent munkáink adják az alapot. Emellett a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiumának ide vonatkozó rendelkezései végett az általuk támogatott műveinket az egyetemi és megyei levéltárakba is el kell juttatnunk.

A szakkönyvtár a levéltár munkatársainak biztosít betekintést, elsősorban tudományos munkatársainknak nyújt segítséget.

Korábbi kiadványaink teljes egészében hozzáférhetők az Archív Portálon, ami 2010-ig tartalmazza az addig megjelenteket. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy az elmúlt időszakban keletkezett köteteink is elérhetők legyenek az internetes kutatók számára.

A levéltár honlapja

A levéltár honlapja régóta üzemel. A tartalmi részeket folyamatosan fejleszteni kell. Az elmúlt időszakban számos levéltári kiadvány jelent meg, melyek már nem kaphatók. Újbóli kiadásuk nem célszerű, de törekszünk rá, hogy digitális formában hozzáférhetővé váljanak.

Figyelemmel arra, hogy a laikus felhasználók ma már többnyire nem a honlapot, hanem inkább a közösségi oldalakat használják, a levéltár létrehozta ilyen jellegű saját elérhetőségét, amely naprakész, és nagyon sok látogatója van. Ennek fejlesztése, új tartalmakkal való feltöltése állandó, kiemelt feladat. Ennek egyik jó példája a már említett pályázati anyag megjelentetése a honlapunkon.

Az elmúlt 29 évben számos olyan rendezvényt, kiállítást szerveztünk, amelyről digitális fényképek, videók maradtak fenn. Ezek folyamatos feltöltése a közösségi oldalra műszakilag lehetséges, így nemcsak a jelennel, de a múlt értékeinek közzétételével is népszerűsíthetjük intézményünket, és közkinccsé tehetjük a város gazdag történelmi múltját.

XIII. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése

A levéltári terület elmúlt időszakban végbement jelentős átalakítása, államosítása, névváltoztatása részben új helyzetet teremtett. Emiatt még mindig sűrűn előfordul, hogy a nem levéltárunk illetékességébe tartozó települések hozzánk küldik az utólagos bejegyzéseket, amelyeket természetesen átjuttatunk az illetékes levéltárnak.

Az anyakönyvek UB bejegyzéseinek folyamatos vezetése mellett külön iktatjuk az Anyakönyvi Hivatal által átküldött jelentéseket.

Győr, 2023. február 22.

Bagi Zoltán Péter
levéltár-igazgató

✉ 9022 Győr, Rákóczi Ferenc út 1. 9001 Pf: 648 ☎: 96/ 312-288, 518-742 ☎ /fax:518-742
E-mail: leveltar.gyor@gmail.com * honlap: www.vleveltar.gyor.hu
Műszaki részleg: 9024 Győr, Külső Baross Gábor út 61-63. ☎ /fax:423-654

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS LEVÉLTÁRÁNAK 2023. ÉVI MUNKATERVE

Győr Megyei Jogú Város Levéltárának 2023. évi költségvetési előirányzata **79.417.736 Ft**, amelyből a személyi juttatás összege 48.844.398 Ft, a munkaadót terhelő járulék 6.597.272 Ft, a dologi és egyéb kiadások értéke 23.976.066 Ft.

I. Technikai fejlesztés, levéltári iratok elhelyezése

Amennyiben a Kulturális és Innovációs Minisztérium pályázatot ír ki, akkor ezen az úton szeretnénk szert tenni két asztali számítógépre és három új laptopra is, amelyen a munkánkhoz szükséges FileMaker program zavartalan futtatása megoldott volna. Ehhez jogtiszta szoftver beszerzése is elengedhetetlen.

Budapest Főváros Levéltára kezdeményezte, és már az előző évben elindult egy új számítógépes nyilvántartás létrehozása, amelynek keretében kifejezetten a városi levéltárak anyagai kerülnek fel egy online felületre. Ennek gondozása, karbantartása és feltöltése minimálisan 2–3 évet vesz igénybe. Erre a feladatra levéltárunk 2 munkaerőt biztosít.

II. Személyi ellátottság, vezetés, munkaszervezés

A levéltár az elmúlt időszakban jelentős létszámbővítésen esett át. Ezzel számos feladat megvalósítása vált lehetővé. Mind a központi, mind a fióklevéltár erősödött ezáltal. A fő célunk az volt, hogy az egyre növekvő feladatok, közigazgatási teendők a korábbi magas színvonalon továbbra is megvalósuljanak. Úgy véltük, hogy így lehetővé válik a nyugállományba vonuló kollégák pótlása, helyettesítése. A Bana József igazgató úr nyugdíjba vonulásával megüresedett

státuszt azonban nem tudjuk betölteni. Reméljük, hogy ez a probléma a későbbiekben megoldódik és újra tizenkét státusszal működhetünk.

III. A gyűjtőterület felügyelete

Az utóbbi időben számos területen jelentős változások, átalakítások mennek és mentek végbe. Ennek során a korábbi iratok megőrzése is alkalmanként kétségessé válik. A levéltár a fennálló jogszabályok figyelembevételével nem törekszik arra, hogy az értékhatár alatti szervek esetén a gyűjtőterületi felügyelet egy ponton átalakuljon szükségtelen iratátvétellé. Az elmúlt időszak államosítási törekvései miatt a levéltár alá tartozó intézmények köre, különösen utalva itt a jogbiztosító szerepet betöltő szervekre, jelentősen csökkent, így ezek az intézmények kikerültek a hatókörünkből és az államosított levéltári hálózat lett esetükben a kedvezményezett.

Továbbra is kiemelten ellenőrizzük azokat az iratképzőket, amelyek megmaradtak a városnál. Elsősorban az ott őrzött olyan anyagok megtekintésére koncentrálnunk, amelyek a jelenlegi jogszabályok értelmében elvileg már a levéltár őrzetében kellene, hogy legyenek. Természetesen itt csak ellenőrzésről és nem iratátvételtől van szó. Mindezeket figyelembe véve a 2022. évben felújított szervlátogatásokat szeretnénk folytatni ebben az évben is és frissítjük a szervdossziéinkat, valamint szervkataszterünket is.

A levéltárhoz beérkező intézményi irattári tervek átvizsgálása után megteesszük a javaslatainkat. Sok a már elavult, hatályukat veszített jogszabályokon alapuló mintaterv, melyek felülvizsgálatra, korszerűsítésre szorulnak. Miután néhány ilyen irattári terv egyébként sem a valóságot tartalmazza, kezdeményezzük, hogy az érintett intézmények hozzák összhangba irattári tevékenységüket az általuk folytatott gyakorlattal.¹

IV. Anyaggyarapodás, állományvédelem

Levéltárunk a 2023. évben költségvetési évben az önkormányzattól iratok begyűjtését nem tervezi.

Az anyagvédelem szigorú előírásaira való tekintettel a levéltár az iratokat savmentes dobozokban helyezi el. Ebben az évben is tovább folytathatnánk az átdobozolást, megfelelő

---

¹ Ellenőrzéseink kifejezetten segítő és támogató szándékúak voltak, melyek során kiemelten kezeltük a város kezelésében lévő ipari intézményeket (közüzemek).

állapotban megőrizve az ezekben található iratokat.

Az állományvédelmi előírások betartása a központi épületben is szükséges. Rendelkezünk ugyan a fűtés szabályozásának eszközével, ám légkondicionáló berendezés itt sincs. Az alagsori helyiségek esetében magas a páratartalom, amit csökkenteni kell. Mivel a legértékesebb iratok itt találhatóak, így a légkondicionáló berendezés kiépítése e helyen élvez elsőbbséget. Ez a továbbiakban is nagyon fontos lenne.

Állományvédelmi szempontból fontos a digitalizáció támogatása. Ilyen módon lecsökkenthetjük a kutató és az iratanyag fizikai kontaktusainak lehetőségét. Dokumentumaink nem szennyeződnek és fényhatások (villanó vaku) sem érik. A 2022. esztendőben elkezdődött az iratanyagaink tervszerű digitalizációja. Reményeink szerint ez a továbbiakban is folytatódni fog.

V. Iratrendezés

A központi épületben a város legrégebbi iratainak többsége még az ún. régi típusú, nem savmentes dobozokban van elhelyezve, ezek átdobozolása – a fent említettek szerint – folytatódik. Az önkormányzattól átvett iratok kb. egyharmada még szintén a hagyományos dosszié rendszerű mintaállványozásnak megfelelően van kezelve. Ezeket az év során mintaállványozzuk, savmentes irattári dobozba helyezzük át, és a rendezést követően új raktári jegyzék készül róluk. Az eddigi gyakorlattal ellentétben, amikor középszintre lettek ezek rendezve. Ebben az évben ez megváltozik reményeink szerint. A FileMaker program adatvesztés nélküli Excel táblázatba történt konvertálásával immáron darabszinten tudjuk rendezni a városi építési iratokat. Ez az ügyfélszolgálat zökkenőmentes működése szempontjából lesz fontos.

Emellett az említett digitalizációt megelőzően a kijelölt iratanyagokból adatbázist építünk. Ez két szempontból is fontos. Egyrészt ezzel darabszintre tudjuk emelni az iratok rendezettségi fokát. Másrészt az adatbázis segítségével a digitalizált anyaghoz megfelelő metarekordok is készülnek.

VI. Iratselejtezés

Folytatódik a selejtezésre érett iratanyag kiválogatása. A selejtezésnél is elsőbbséget élveznek a tanácsi korszak iratai, valamint a rendszerváltozás után felszámolt iratképzők, városi intézmények már átvett iratai. A múltban, éppen a felszámolás következtében, nem megselejtezett állapotban kerültek be intézményünkbe iratok. A felszámoló többnyire nem

törekedett a levéltári törvény betartására, így számos levéltári értékkel nem bíró iratot őrzünk, egyben több ún. „párhuzamos” irat is található állományunkban. Ezek szakszerű megselejtezése folyamatos feladataink közé tartozik.

Az átkerült iratok egy része nézetünk szerint nem képez maradandó értéket, és csak a korábbi selejtezési hiányosságok miatt kerültek be levéltárunkba. Ez a folyamatosan, évekig végzendő munka több dolgozónak is biztosít elegendő feladatot.

VII. Segédletkészítés

A levéltár az elmúlt években megteremtette azokat a levéltári és kutatási segédleteket, amelyek a szakmai elvárásoknak megfelelnek és alkalmasak a kutatók tájékoztatására.

A levéltár folytatja a 2020-ban elkezdett új számítógépes nyilvántartási rendszer kiépítését. Ez kizárólag a magyarországi városi levéltárakra vonatkozik, amelybe nem tartozik bele Budapest Főváros Levéltára. De – részben pályázati pénzből – kifejezetten ennek a levéltárnak a támogatásával valósítjuk meg ezt a feladatot. Ezzel levéltárunk lényegében csatlakozik az ország többi közlevéltárához, hiszen ennek hiánya már évek óta feltűnő volt. A későbbiek során e nyilvántartás segítségével lehetőség lesz arra is, hogy a statisztikai jelentésekben szereplő adatok ezzel összefüggően kerüljenek az ismétlődő beszámolókbá, munkatervekbe.

A levéltár számos jelentős értékkel bíró forrással rendelkezik, például céhszabályzatokkal. Ezek kiadását a 2023. esztendőben is szeretnénk tovább folytatni.

VIII. Kutató- és ügyfélszolgálat

A rezsiárak emelkedése miatt levéltárunk átmenetileg korlátozni kényszerültünk a tudományos kutatás lehetőségét. Ennek legfőbb oka az volt, hogy a munkatársainkat ott tudtuk elhelyezni. A levéltár a tudományos kutatók kiszolgálása kapcsán előnyben részesíti a város történetével foglalkozó ügyfeleket. Ezt részben amiatt is tesszük, mert számos olyan kiadvány van előkészület alatt, amikhez ezen kutatások elengedhetetlenek.

Az ügyfélszolgálat zavartalanul folyik, mivel itt a személyes részvétel nem feltétel. A nagy mennyiségben átvett, sok tekintetben jogbiztosító iratok rendezésével elő kívánjuk segíteni az ügyfélszolgálat precíz és pontos működését, hiszen a telephely látja el az ügyfélszolgálati megkeresések közel 60%-át. A tervdokumentáció hasznosításának ügye egy több éve kidolgozott javaslat az önkormányzat felé, amely nem csupán a levéltárat érintené, hanem

magát a fenntartó önkormányzatot és az alá tartozó intézményeket is. A levéltár ugyan továbbra is fenntartja ez ügyben javaslatait, azonban tekintettel a helyi jogalkotás problémáira, itt bevételt nem tervezünk. A kinti telephely dolgozói már folyamatosan kint tartózkodnak a Műszaki Fióklevéltárban, ezzel lehetővé vált, hogy a gyakori igénybevételnek megfelelően a szükséges reponálások is rendben végbemenjenek.

A szolgáltatási funkciók megerősítéséhez alapvetően állampolgári érdek fűződik. A történeti értékű iratok egészen a rendszerváltozásig a levéltárba kell, hogy kerüljenek. Felülemelkedve „a történeti érték fogalmán”, ki kell mondani, hogy a levéltárat éppen a napi ügyvitel miatt keresik fel a leggyakrabban (bizonyítvány-másolatok, telekkönyvi végzések, tervrajzok stb.). Az iratok átvétele, annak megőrzése és az abból való szolgáltatás egy olyan nélkülözhetetlen feladat, amelyet a levéltár eleve jobban lát el, mint sok esetben ezen iratok megtermelői és jogutódai.

A központi épület kutatószolgálat a jelenlegi munkatársi gárdával továbbra is biztosítható, itt növekedéssel 2023-ben nem számolunk, nem is számolhatunk. Miután a városi levéltár Magyarország kis létszámú levéltáraihoz tartozik, általános követelmény, hogy mindenki értsen egy kicsit a másik szakterületéhez is. A családfakutatások egy része már most is internetes megjelenés alapján történik.²

IX. Kiadványkészítés

A rezsiárak megnövekedése miatt a *Győri Tanulmányok* 2022. évi megjelenésére nem kerülhetett sor. Ezt más forrásból szeretnénk pótolni. Ebben az évben ismét szeretnénk a régi metódus szerint kiadni a *Győri Tanulmányok* 45. számát.

A levéltár kiadványpolitikájával, amely érinti a város tudományos szemláját, a *Győri Tanulmányokat*, eddig is törekedtünk arra, hogy ezek bemutatása, ismertetése és árusítása elsősorban az évente megrendezésre kerülő *Győri Könyvszalonn*on történjen. Hiszen ez egy nagy nyilvánosság mellett zajló esemény, amelyet eddig és ezután is ki kell használnunk. Természetesen kiadványainkat minden alkalommal bemutatjuk és árusítjuk az évente megrendezett *Győri Levéltári Napon*.

2023-ben megjelenésre előkészített kiadványok:

1. Győri Tanulmányok 2023/45.
2. Győri céhes kiváltságlevelek a 16–18. századból. III. kötet.

---

² Minden esetben felhívjuk azonban a kutatók és ügyfelek figyelmét, hogy kutatást az illető vagy valamely megbízottja végezhet csak intézményünkben. A levéltár pusztán ennek lehetőségét és feltételeit biztosítja a jövőben is.

Mindezek mellett egyéb városi kiadványokban is tervezzük részvételünket, mint közreműködő vagy tanácsadó.

X. Közművelődés

A járvány jelentősen átalakította a levéltár közművelődési tevékenységét is. Jelenleg előtérbe kerülnek az online előadások, az Interneten (honlap, Facebook stb.) való megjelenés. Itt új kutatási eredmények közzéje és népszerűsítése fog zajlani. Ezek többsége a későbbiekben is elérhető lesz, és nemcsak a levéltár által nyilvántartott helyeken, hanem a társintézmények, szakmai egyesületek lapjain is hozzáférhetővé válik.

Levéltárunk a helyi társlevéltárakkal összefogásban a továbbiakban együtt ez évben is megszervezi a levéltári napokat, amelyeken munkatársaink is szerepelni fognak.

Amennyiben erre lehetőség lesz, illetve a pályázati lehetőségek adódnak, akkor szeretnénk egy Győr 20. századi történetével foglalkozó konferenciát is megszervezni.

Továbbra is szeretnénk részt venni azokon a hagyományos nyári rendezvényeken, melyeknek egyik alrendezvénye a Nyitott Levéltári Programok keretében valósul meg.

Ugyancsak a kezdetektől fogva részt veszünk az Ünnepi Könyvhét rendezvényén és a Győri Könyvszalonon. Reméljük, hogy ezek közül legalább az utóbbi megvalósul!

XI. Szakkönyvtár

Az állománygyarapítási munkát a korábbi gyakorlatnak megfelelően folytatjuk. Ennek fedezetét részben a költségvetésünk biztosítja, de cserekiadványokkal is bővül az állomány. Emellett pályázati úton is szeretnénk ebben az évben is, amennyiben lesz ilyen pályázati felhívás, gyűjteményünket gyarapítani.

A szakkönyvtár a levéltár munkatársainak biztosít betekintést, elsősorban tudományos munkatársainknak nyújt segítséget.

Korábbi kiadványaink teljes egészében hozzáférhetők az Archív Portálon, ami 2010-ig tartalmazza az addig megjelenteket. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy az elmúlt időszakban

keletkezett köteteink is elérhetőek legyenek az internetes kutatók számára.

A levéltár honlapja

A levéltár honlapja régóta üzemel. A tartalmi részeket folyamatosan fejleszteni kell. Az elmúlt időszakban számos levéltári kiadvány jelent meg, melyek már nem kaphatók. Újbóli kiadásuk nem célszerű, de törekszünk rá, hogy digitális formában hozzáférhetővé váljanak.

Figyelemmel arra, hogy a laikus felhasználók ma már többnyire nem a honlapot, hanem inkább a közösségi oldalakat használják, a levéltár létrehozta ilyen jellegű saját elérhetőségét, amely naprakész, s nagyon sok látogatója van. Ennek fejlesztése, új tartalmakkal való feltöltése állandó, kiemelt feladat. Az elmúlt 29 évben számos olyan rendezvényt, kiállítást szerveztünk, amelyről digitális fényképek, videók maradtak fenn. Ezek folyamatos feltöltése a közösségi oldalra műszakilag lehetséges, így nemcsak a jelennel, de a múlt értékeinek közzétételével is népszerűsíthetjük intézményünket, és közkinccsé tehetjük a város gazdag történelmi múltját. Ezeket a feladatokat ebben az évben is el kívánjuk végezni.

XIII. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése

A levéltári terület elmúlt időszakban végbement jelentős átalakítása, államosítása, névváltoztatása részben új helyzetet teremtett. Emiatt sűrűn előfordul, hogy a nem levéltárunk illetékességébe tartozó települések hozzánk küldik az utólagos bejegyzéseket, amelyeket természetesen átjuttatunk az illetékes levéltárnak.

Az anyakönyvek UB bejegyzéseinek folyamatos vezetése mellett külön iktatjuk az Anyakönyvi Hivatal által átküldött jelentéseket.

Győr, 2023. február 16.

 Zoltán Péter
Bagi Zoltán Péter
levéltár-igazgató

